

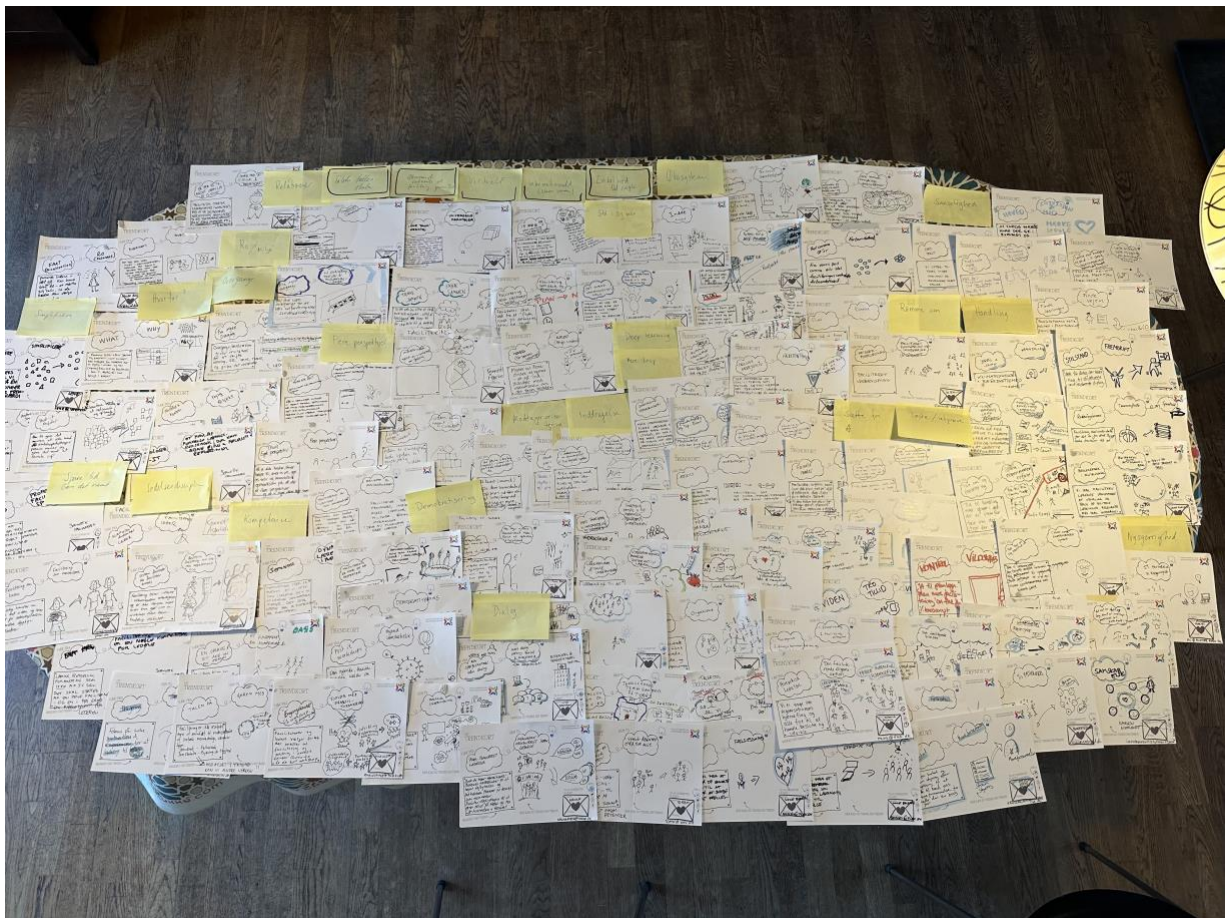
Den gryende fremtid – trends tegnet op fra Facilitatortræf 2022

På Facilitatortræf 2022, mødtes omkring 100 facilitatorer fra Danmark om temaet ”Den gryende fremtid”. En af vinklerne på dagen var at få øje på skift og bevægelser indenfor facilitering. Det blev til 96 postkort med bud på, hvilke trends der er indenfor facilitering. Trends, som kan komme til syne, når flere facilitatorer giver deres bud på, hvor facilitering som disciplin og praksis er på vej hen.

Postkortene rummer mere, end hvad der kan koges sammen her. Der er både sammenhænge og nuanceforskelle, og postkortenes pointer trækker tråde på kryds og tværs. Alligevel er der nogle strømninger eller temaer, fællestræk og modsætninger, som kan være pejlemærker for den gryende fremtid. Der er også nogle overraskende og mere enkeltstående bidrag, som let kan forsvinde i forsøget på at skabe overblik, og de er også taget med, for i dem kan lige så vigtige nybrud dukke op.

For hvad er facilitering som disciplin på vej **væk fra**, og hvad er facilitering på vej **hen til** set med facilitatorernes øjne?

Her præsenteres en analyse af trendkortene og et stort udvalg af postkortene citeres.

Fra individuelt orienteret til fokus på fællesskab, samskabelse og demokratisering

En demokratisering af facilitering, som alle kan tage del i, som del af praksis på arbejdspladsen eller i civilsamfundet fremfor enkeltstående aktivitet/seminar med facilitator som "oplægsholder"/ekspert. Det handler om at give rum til flere perspektiver, og hvor facilitators rolle er at skabe bevægelse fremfor fx at være iscenesætter for ledelsen. Hvor modtagerne bliver mødt på egen bane og flere aktører medinddrages.

"Væk fra individ – hen til fællesskab. At vi går fra at tænke på de enkelte deltagere til at tænke på at skabe medskabende fællesskaber."

"Væk fra talen på – hen til gøren med. Facilitering er ikke resultatet, men et mindset til understøttelse af centrale menneskelige værdier som: Demokrati – Fællesskab – Samskabelse – Psykologisk tryghed."

"Væk fra viden som noget lineært – hen til viden som noget cirkulært. Viden er omskiftelig, fordi verden er omskiftelig. Det, man vidste for 5 år siden, er ikke den samme viden i dag. Den er formet af det, der ligger imellem."

"Væk fra "hvad er det" – definitioner, mål, fælles sprog, visioner – hen til "hvad nytter det (eller hvad gør det?) Virkning, effekt, bevægelse, læring... Når vi definerer, lukker vi reelt festen. Definitioner er ikke forudsætninger, det er afslutninger. Derfor ikke spørge "hvad er det?" men i stedet "hvad gør det?"

"At vi alle husker, bliver bedre til, øver os på, gør os selv og hinanden opmærksom på, at der er flere perspektiver – og at vi siger dem højt sammen + at træne os selv i perspektivskift, når noget er SVÆRT."

"Alle har lige meget taletid og indflydelse ved brug af tidsstyring, ordskyer og ranking (ex Slido)."

"Væk fra facilitering er for de få eksperter – hen til demokratisering – alle skal kunne (indgå i) facilitere(de) processer. Vi skal væk fra, at fac.processer er noget særligt og kræver en fagekspert til at flere har fac.kompetencer og alle kan indgå i og bidrage til fac.processer."

"Væk fra organisation – hen til organisme. Fra lukkede, centrale systemer til åbne, decentraliserede, samskabende og flydende organismer."

"Væk fra hierarki – hen til fællesskab. Skabe ligeværdige arbejdsfællesskaber, hvor alle bidrager med deres bedste kompetencer."

"Mindre kassetænkning – mere alle er lige for deltagelse, så længe respekt og ordentlighed er nøglen."

"Væk fra viden – hen til tro, tillid, visdom. Fra beviser og absolutter til nysgerrighed, refleksion og "hvad nu hvis?"

"Vi skal facilitere løbende samskabelse af udvikling og brug af digitale løsninger. Relevante Mind-body-soul skal inddrages."

Facilitering som sætter fri og er handler om dialog, at undersøge, teste og afprøve i stedet for at have fokus på løsninger, konsensus og kontrol

Der er en meget stor del af postkortene, som har fokus på facilitering, som sætter fri og i stedet tester/afprøver/undersøger.

"Væk fra plan – hen til rammer. Snarere end at komme med plan, man skal igennem, stiller man inspirerende rammer til rådighed."

"Væk fra post it workshop – hen til hybrid samskabelse."

"Væk fra kontrol - hen til vildskab. Ja til planlægning men mere facilitering "on the fly". Minus kaosangst."

"Væk fra katederforelæsning – hen til faciliteret, fokusering og involvering i undervisningslokalet."

"Viden overføres ikke fra underviser til studerende fra ord til øre. Skabes et dialogisk læringsrum, blomstrer alle."

"Væk fra hierarkisk ledelse – hen til den faciliterende organisation. Vi er enige om organisationens hjørneflag, og alle er frie til at handle, beslutte og udvikle. Frihed indenfor hjørneflagene."

"Væk fra adskilt – hen til forbundet. Væk fra ene-løser og hen mod fællesløser. Væk fra adskilt krop/sjæl, og hen mod samlet sansende, relationelt menneske. Hvad kan vi skabe sammen, som sammenhængende mennesker. Facilitering som dfet middel/metode/menneske der kan binde sammen"

"At vi går fra at bruge facilitering som metode til læring til metoder til samskabelse."

"Væk fra standardoplæg og top-down – hen til afsæt i hver enkelt kundes behov og ønske til fremtiden. Medskabelse."

"Væk fra tale om og forestille sig – hen til opleve, gøre, eksperimentere, afprøve."

"Skabe rum til refleksion, videndeling, perspektiv, samskabelse. Turde sætte fri → turde give tid fri. Ydre → indre lederskab + samledelse." Modet til ikke at vide."

"Væk fra komplekse processer, hvor vi har svært ved at få overblik – hen til sæt medarbejderne fri til at optimere og udvikle daglige arbejdsprocesser. Vi skal samle alt det guld op, der er tabt på gulvet i organisationer. Det skifte i mindset udvikler mennesker, processer og organisationer. Skaber sjove og rentable arbejdspladser."

"Væk fra formelle møder – hen til dynamiske workshops. Fra fastlåste, ineffektive møder, hvor folk bliver "talt på" af få af deltagerne, flotte slides, der er statiske. Hierarki... til åben kultur, hvor alle er lige, bidrager aktivt, uformelt, kan fejle, improvisere & skabe effekt." bl.a grafisk understøttet + dynamiske processer."

"Væk fra oplægsholder, der "ved hvad du har brug for", hård styring af mål fra A-B – hen til ealle tager ejerskab, procesorienteret møde båret af fællesskab & nysgerrighed."

"Væk fra undervisning, viden – hen til samskabelse. Med en fælles dagsorden griber vi nuet og går i gang med at skabe det, vi er der sammen for. Som facilitator har jeg værktøjerne til, at det sker."

"Væk fra inddragelse -konsensus – hen til samarbejde, prototype, test."

"Væk fra at problemer er noget vi skal løse hurtigt – hen til at det er fedt og legitimt at undersøge problemer som potentiale i vores organisationer."

"væk fra autoritær arbejdstilrettelæggelse – hen til dialogbaseret arbejdstilrettelæggelse."

Fokus på facilitering som en ledelsesdisciplin og en grundlæggende kompetence i stedet for delegering til eksterne

Fra at facilitering er definerende og kontrollerede processer til at give rum til flere perspektiver og at opleve, eksperimentere og erfare i nuet. At der er fokus på at facilitering skal skabe handling og fremdrift fremfor snak, som ikke fører til noget.

"Væk fra "engangsknald", 1 workshop, 1 foredrag etc. – hen til forløb med praksisforankring. Facilitatorer og ledere vælger forløb, der veksler ml. facilitering og ændring i praksis fremfor quick-fix, fx én kort workshop"

"Væk fra SLAP eller autoritær LEDER – hen til FACILITERENDE LEDER"

"Væk fra seminar – hen til dynamiske læreprocesser i hverdagen. Forandringer sker så hurtigt, at vi ikke kan isolere det til afgrænsede seminarer og møder. Det skal være integreret og dynamisk del af hverdagen."

"Væk fra ekstern facilitator der faciliterer events – hen til indlejret facilitering som lederens nøglekompetence."

"Væk fra en opgave/et add on, en person – hen til et fundament, en kompetence. Facilitering bliver en grundlæggende kompetence for opgaveløsning – opgaven styrer, facilitering er basis som alle mestrer i samarbejde."

"Læring, refleksion, forandring sker ikke af sig selv. Det skal støttes af en prof. Facilitering – og er i høj grad en nøglekompetence for lederen."

"Væk fra delegering – hen til selvledelse. Fokus på indre motivation & kompetencer for at bidrage til fælles mål."

"Væk fra facilitering som kursus – hen til facilitering som mesterlære. Facilitering handler om mere end viden, og læres bedst på arbejdspladsen af andre dygtige facilitatorer."

"Væk fra faglige siloer og hierarkier – hen til involverende teamsamarbejde på tværs af fag og sektorer. Teamsamarbejde på tværs af fag og sektorer sker ikke af sig selv!! Det fordrer faciliteret lederskab."

"Væk fra viden, kompleks, lang, teori, abstrakt – hen til handling, enkelthed, intensiv, jobrelateret, konkret. Vi skal gå fra hjerne til hjerte og fra at håndtere viden og information til at udrette mere og bedre."

"Væk fra redningskrans – hen til tømmerflåde – videre hen til speedbåd. Facilitering skal understøtte, før det er for sent. Bygge bedre fartøjer til at skabe solid fremdrift, før det er for sent og den synkende skude forlades."

"Væk fra stilstand – hen til fremdrift. Væk fra dialog, der kører i ring, til strukturerede værdiskabende dialog, der skaber retning og motiverer til handling."

"Væk fra FART (acceleration) – hen til RO (resonans). Pressede ledere i det off. Kan have brug for ro – at mærke sig selv, så de bedre kan vælge til og fra."

"Væk fra bureaukrati – hen til empati. Hvis der skal være succes i opgaveløsningen, kræver det fokus & empati for dem, der løser opgaven. For at skabe de bedste løsninger og motivation & fastholdelse → facilitering som redskab til selvledelse i teams."

Mere krop (i betydningen ikke så meget i hovedet) og deep learning på personligt plan, for at kunne skabe sammen fremfor fokus på tænkning, metoder og hurtige løsninger

En sanselighed i den måde facilitatoren arbejder på, hvor intuition, nysgerrighed og mod bringes i spil, og hvor man tør mærke, hvad der er i rummet. En facilitator, som står i sig selv med autencitet og facilitering som etik og menneskesyn.

"Facilitator skal væk fra at flytte rundt på deltagerne, efter en stram plan – hen til nærvær, improvisation, intuition og respekt for menneskene i rummet."

"Vi skal væk fra altid at starte med ord og tanke – altid at tale/spørge. Over til at invitere til at mærke og gøre noget sammen."

"Modet til at åbne sindet og hjertet – at gå ind i dialoger med intensionen om det fælles bedste."

"Væk fra BRAIN – hen til HEART – dyb proces, facilitering – indsigt i egen integrering af ny viden om kvantefysik og din personlige udvikling (neuro-science)

"Væk fra finde løsninger – hen til finde vejen. Facilitatorens rolle bliver i fremtiden at facilitere metoder til at MÆRKE vejen, så ledere/mennesker kan finde deres unikke løsninger."

"Væk fra ledere der knokler afsted i 5. gear, løser opgaver uden at vide hvorfor - hen til løfte blikket, være nysgerrig på fremtiden, forstå!"

"Væk fra ord, tekst – hen til visuelle, sanselige, taktile, æstetiske"

"Væk fra traditionelle møder, ORD – hen til kreativ samskabelse, BILLEDER & SANSNINGER."

"Væk fra monologer & post-it – hen til et hav af forskellige læringsredskaber, der kan åbne øjne & følelser & refleksion."

"Væk fra kontrol og stram styring efter drejebog til at lytte til, hvad ens mavefornemmelse fortæller, der er brug for."

"Ved anvendelse af facilitering som metode sættes værdier som: Demokrati, væren & gøren, tryghed & tillid på dagsorden. Vi skal turde stå ved, hvad vi mærker, tænker, føler → sig det højt."

"Væk fra tale om og forestille sig – hen til opleve, eksperimentere, erfare. Tid til handling med afsæt i det der er, fremfor tale om det, vi tror der er."

Overgange og relationer

"Væk fra gå fra et til andet uden lige at 0-stille – hen til starte med at 0-stille & trække vejret. Facilitator starter undervisning/workshops med at få deltagernes nervesystem stabiliseret, fx vejrtrækningsøvelser for at styrke deltagernes nysgerrighed, åbenhed & deltagelse."

"Væk fra ingen overgange – hen til vedkommende + relationelle overgange."

"Væk fra ingen overgang – hen til overgange hvor der er mellemrumstaster. Der skal være overgange for at lære udfordringerne i sundhedsvæsenet."

"Væk fra ingen overgang – hen til overgange (mikro og makro). Overgange/mellemrum giver mulighed for at skifte retning, SE, lære, nære og gribe det opstående."

En større verden – økosystem – digitalisering

"Væk fra Post corona ø'er – hen til forbundethed"

"Isolerede og separerede problemer og løsninger – hen til hele levende økosystemer. Skabe bevægelse, liv i systemet, fremfor at løse problemer og finde løsninger. Arbejde med hele verdens økosystem – sammenkoblede økosystemer – se organisation som integreret i den evolutionære proces med skubbet livet fremad."

"Væk fra profit-maksimering EGO – hen til pro-social bæredygtighed. Sund profit = ja tak, Forurenende profit: Nej tak. Grønne tal på bund- og topline. Ikke sorte og røde. Profitvækst er ikke målet."

"Væk fra dansk eksklusion af dem udenfor gruppen – hen til venlig åbenhed overfor alle. Facilitering – uden mandat i civilsamfundet, til overvindelse af danskernes sociale inkompetence."

"Væk fra lokal undervisning, lokalt fællesskab, analogt. Løs et problem med facit – hen til Globaliseret undervisning og fællesskaber, projekt-baseret læring, der får de unge ud i virkeligheden og til at løse projekter i fællesskab med kontinuerlig refleksion over personlig udvikling."

"Væk fra one trick værktøj – hen til universelle værktøjer. Arbejdspladsens lokation er i forandring; forandring stiller nye krav til facilitering; facilitering stiller nye krav til facilitering; facilitering skal favne både de fysiske + virtuelle deltagere i mødet. Uafhængig af lokation, (it)udstyr, værktøjer og ekstra hænder samarbejder deltagerne om fælles output på tværs af geografiske, digitale og værktøjs grænser."

”Væk fra post it mylder – hen til smartere måder at indsamle og opsamle viden. At gøre det nemmere at vide, hvad workshopdeltager præcis mener og gøre det nemt at samle op.”

”Væk fra vi har ikke tid – hen til professionel facilitering sparer tid. En erkendelse af at det tager tid at skabe transformation, og at det reelt sparer tid at få faciliteret processen, herunder bruge digitale redskaber, spil, mv.”